

בש"פ 2897/15 - יניב שושני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2897/15

כבוד השופט ד' ברק-ארץ

לפני:

יןיב שושני

ה牒:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות לעורר על החלטתו של בית המשפט

המחוזי בירושלים מיום 27.4.2015 בע"ח

38889-04-15

עו"ד ארז צ'צ'יקס

בשם המ牒:

עו"ד סיון רוסו

בשם המשיבה:

החלטה

1. בפני בקשה רשות לעורר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 27.4.2015 (ע"ח 38889-04-15, השופט ע' שחם). בהחלטה זו דחה בית המשפט המחוזי עրר שהגיש המ牒 על החלטה של בית משפט השלום לተבעורה בירושלים מיום 22.4.2015 (בפ"מ 4565-04-15, השופט ע' י' ריבלין).

עמוד 1

2. ביום 19.4.2015 נעצר רכבו של המבוקש על-ידי שוטר, ובמעמד זה ניתן לו דז"ח. בדו"ח נכתב כי המבוקש ביצע עקיפה מסוכנת בדרך לא פניה תוך ח齐יה של קוו הפרדה רצוף, עובדה שה מבוקש הכחיש בתוקף. בסמוך לאחר מכן הגיע למקום קצין משטרת השורה על פסילה מינהלית של רישיונו של המבוקש למשך שלושים ימים, לאחר עירכת שימוע.

3. ביום 22.4.2015 המבוקש הגיע בקשה לביטול הפסילה המינהלית. לטענתו, ההחלטה על הפסילה המינהלית של רישיונו נוגעה בחוסר סמכות, מאחר שהתקבלה לאחר שכבר הוגש נגדו כתב אישום, וזאת על בסיס הטענה שיש לראות בדו"ח שניתן לו כתב אישום לכל דבר ועניין. המבוקש ביקש לבסס את טענתו בסעיף 47(ה)(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה), אשר מורה כי ניתן להחליט על פסילה מינהלית של רישיון הנהגה כאשר קיימים יסוד סביר להניח שיווגש כתב אישום כנגד הנהג. לטענת המבוקש, שהוגש כתב אישום, לא ניתן עוד לדבר על "יסוד סביר להניח", ועל כן כל החלטה על פסילה של רישיון הנהגה יכולה להתקבל רק על-ידי בית משפט. בנוסף, ולגופם של דברים, טען המבוקש כי יש מקום לבטל את ההחלטה בנסיבות העניין.

4. בו ביום ניתנה החלטתו של בית משפט השלום בבקשתו, אשר הורה כי נוכח מכלול הנסיבות יש לקצר את משכה של תקופת הפסילה, וכי די ב"תקופת צינון" של 15 ימים. בית משפט השלום ציין, בשולי הדברים, כי אין לומר שהדו"ח היה כתב אישום ממשום שכtablet אישום נדרש לחתוםתו של תובע.

5. על החלטה זו הגיע המבוקש ערב לבית המשפט המחוזי, שבו הוא התמקד בטענה העקרונית שנבסה על הסמכות להחליט על פסילה מינהלית לאחר מתן הדז"ח. לטענת המבוקש, אין סימוכין לקבעתו של בית המשפט השלום באשר לכך שהדו"ח אינו בעל מעמד של כתב אישום ללא חתימה של תובע. מנגד, המדינה טענה כי הדז"ח מהווה כתב אישום "על תנאי", וכי ההחלטה על הגשת כתב אישום מתקבעת בסופה של דבר רק על-ידי התביעה.

6. ביום 27.4.2015 דחה בית המשפט המחוזי את הערע. בית המשפט המחוזי קבע, כי לפי לשונו והגינו של סעיף 47(ה) לפקודת התעבורה יש לפרשו כמתיחס לקיים של יסוד סביר להניח שיווגש כתב אישום לבית המשפט. עוד ציין בית המשפט המחוזי, כי יש יסוד לטענת המדינה לפיה הדז"ח מהווה כתב אישום "על תנאי". לבסוף, בית המשפט המחוזי דחה גם את טענותו של המבוקש באשר לראיות לכואורה כנגדו ואף נגד שיקול הדעת שהפועל קצין המשטרה.

בקשת הרשות לעורר

7. המבוקש טען בפני כי עניינו מעלה שאלת בעלת חשיבות משפטית וציבורית, שענינה הסמכות להחליט על פסילה מינהלית של רישיון, בזיקה לשאלת מעמדו של דז"ח כתweet אישום. לטענתו, ככל שהדו"ח מהווה כתב אישום, הרי שפסילת הרישוי על-ידי קצין המשטרה בעניינו נעשתה בחוסר סמכות. בנוסף לכך, לטענתו, יש לתת לו רשות לעורר אף משיקולים של צדק ומונעת עיוות דין.

8. עמדתו של המבוקש היא שדו"ח התנוועה מהוות כתוב אישום כשלעצמם, ללא צורך בחთימה של תובע. הוא מצביע על כך שבפועל נאשמים מגיעים להישפט בבית המשפט לטענה שכבודם הדו"ח שnitן להם בלבד, כמו גם על דברי ההסביר לנאים באתר הרשות השופטת, שם מובהר כי "דו"ח מהוות כתוב אישום והזמנה לדין". בנוסף לכך, המבוקש עומד על כך שאף בדו"ח עצמו נכתב "אתה נאשם בזה", ו-"הנור מזמין/ת להתייצב לדין".

9. ביום 28.4.2015 הורתה על קבלת תגובת המדינה ביחס לתחולת סעיף 47(ה) לפקודת התעבורה במצב שבו ניתן לנאגדו"ח. ביום 30.4.2015 הגישה המדינה את תגובתה, ובה טענה כי עולה מפסיקתו של בית משפט זה שהנתנאי להפעלת הסמכות הקבועה בסעיף 47(ה) לפקודת התעבורה - "יסוד סביר כי יוגש נגדו כתוב אישום" - מתמקד בכך שהתקיימו התנאים המהווים להגשת כתוב אישום, בין שטרם הוגש ובין שהוגש. באת-coach המדינה הפניה לפסיקה שהתייחסה להפעלת הסמכות לפי תנאים אלו אף לאחר שכבר הוגש, באופן זה שנוסח התנאי המופיע בסעיף 47(ה) להפעלת הסמכות הוא לפחות "יסוד סביר להניח שיוגש כתוב אישום", ומכל וחומר שהה הוגש. המדינה הפניה בהקשר זה לבש"פ 6983/10 קדוש נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (5.10.2010), שבו קבעה השופטת א' חיות כי התנאים להפעלת הסעיף הם "קיומן של ראיות לכואורה" והשאלה "אם צפואה מהמשר[N]סיעתו [של הנאג][N]מוסכנות לציבור" (שם, בפסקה 4), ואשר גם בו נדונה החלטה של פסילה מינימלית של רישון לאחר שכבר הוגש כתוב אישום. כמו כן, הפניה המדינה לבש"פ 1515/04 אבו מדעם נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 44 (2004) ולרע"פ 12/8860 קוטלייר נ' מדינת ישראל (16.1.2014), אשר בשניהם נדונו מקרים של פסילה מינימלית של רישון נהיגה למי שכבר קיבל לידיו דו"ח.

10. במישור של תכילת החוקיקה המדינה סבורה כי טענתו של המבוקש חותרת תחת תכילתיה הברורה של סמכות הפסילה המינימלית, שהיא קטיעה מיידית של מסוכנות הנאג, שעליה להיות "מהירה ומרטיטה" (בהפנייה לבש"פ 6221/94 הילמן נ' מדינת ישראל פ"ד מח(5) 219, 215 (1994); וכן לעניין קוטלייר, בפסקה 22). לטענת המדינה, פרשנות לתנאי של "יסוד סביר להניח שיוגש כתוב אישום" המתמקדת בתנאים המהווים ולא במועד ההגשת של כתוב האישום, היא הפרשנות המק"ימת תכילת זו.

11. באשר להתייחסות לדו"ח כל כתוב אישום, טענת המדינה כי יש לאמצץ את פסיקת הערכאות הקודמות. לשיטתה, המסمر שנמסר למבוקש אمنם משקף את נוסחו המיעוד של כתוב אישום, אך בפועל כתוב האישום מקבל תוקף רק לאחר בדיקת הדו"ח עליידי תובע וחותמו עלייו, או אז הוא מוגש לבית המשפט. לטענתה, כך עולה מסעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי"), לפיו "אדם שיש להעמידו לדין יגיש עליו תובע כתוב אישום לבית המשפט". עוד היא מפנה לסעיף 12 לחוק זה, הקובע כי שוטר אינו תובע אלא אם "נתקיינו בו תנאי ה联系方式 שקבע שר המשפטים בהתייחסות עם שר הפנים ונתמנה להיות תובע בידי המפקח הכללי של המשטרה". כן מפנה המדינה בהקשר זה לפסיקה המתיחסת לאי חתימתו של תובע על כתוב אישום כפגם שנפל בו, גם אם פגם טכני הנitin לריפוי (בהפנייה לרע"פ 4624/13 קוזניצוב נ' מדינת ישראל (27.8.2013) (להלן: עניין קוזניצוב)).

דין והכרעה

12. לאחר שקהלתי את הדברים אני סבורה כי דין הבקשה להידוחות.

עמוד 3

13. הכלל, בקשת רשות לעורר בענייני מעקרים תינתן כאשר מתעוררת שאלת משפטית עקרונית החורגת מעניינים של הצדדים להליך, או בהתקיים נסיבות פרטניות חריגות (ראו: בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל (17.4.2011); בש"פ 2880/13 מדינת ישראל נ' חביב, פסקה 9 (23.4.2014)). לא השתכנעתי כי המקרה הנדון מעלה שאלת עקרונית שדרישה להכרעה, או כי קיימות נסיבות פרטניות המצדיקות היענות לבקשת אף מטעמי צדק.

14. אכן, הבקשה שלפני מעוררת שתי שאלות משפטיות – שאלת מעמדו של הדוח ככתב אישום ופרשנות התנאים להפעלהה של סמכות הפסילה המינימלית לפי סעיף 47(ה) לפקודת התעבורה. עם זאת, רק אם מתאפשר פירושו של המבוקש כי הגשת כתב אישום מונעת את הפעלה הסמכות לפי סעיף 47(ה) לפקודת התעבורה, תידרש הכרעה ישירה בשאלת מעמדו של הדוח ככתב האישום. אולם, המבוקש לא הצליח לשכנע שיש טעם בטענתו הפרשנית ביחס לסעיף 47(ה) לפקודת התעבורה. פרשנותו של סעיף זה מובילה באופן ברור למסקנה שהוא קבוע אך רף מינימום להפעלהה של הסמכות לפסילה מינימלית של רישון נהיגה – קיומו של יסוד סביר להניח כי אכן יוגש כתב אישום. כך עליה מעניין קדוש שנצחר לעיל וכן מתחייב גם מתחילה החוקיקה. הפרשנות שלה טוענת המבוקש אינה הגיונית – אם ניתן להפקיד את הסמכות בידייו של קצין משטרה כאשר אין ודאות באשר להגשותו של כתב אישום, אין מקום לחושש מפני הענקת סמכות זו כאשר הגשת כתב האישום היפה לוודאי. גם במשור המשעי, קביעה כי מכלול מקרים אלה ידונו בבתי המשפט מובילה להכבדה בלתי נחוצה על מערכות השפיטה, וכי שציננה בצדק באת-כוח המדינה, היא אף סותרת את תכלית הסמכות המינימלית בידי קצין המשטרה, לפעול באופן מיידי, דואקן בנסיבות בהן המ██וכנות היפה לוודאי יותר.

15. כאמור, כבר בשל דחית טענותה הפרשנית של המבוקש, דין בקשו להידחות. בכך מתאפשר לכוארו הדיון בשאלת מעמדו המשפטי של הדוח. מבלי למצות את הדיון בנושא, אומר רק כי עניין זה מוסדר בסעיף 239 לחוק סדר הדין הפלילי, הקבוע חריג לסדרי הדין הרגילים בפלילים כדלקמן:

"בעירות לפי פקודת התעבורה או התקנות לפיה, פקודת הערים ופקודת ביטוח רכב מנوعי [נוסח חדש], תש"ל-1970, בעירות שנקבעו בעירות קנס, או לפי חיקוק אחר שער המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, קבוע לכך, רשאי שר המשפטים לקבוע בתקנות סדרי אישום והמצאות מסמכים, אף בסיטה מהווארות חוק זה".

16. בהמשך לכך, תקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974, מלמדות כי שוטר אכן יכול בזמן למשפט אם עבר עבירה לפי סעיף 239. תקנה 38 לתקנות אלו קובעת כך:

(א) בעבירה שסעיף 239 לחוק חל עליה, למעט עבירות קנס, רשאי שוטר
למסור לאדם הזמנה למשפט אם היה לו יסוד סביר להניח כי הוא עבר עבירה כאמור.

(ב) הזמן כאמור בתקנת משנה (א) תהיה לפי טפסים 4 או 7 א שבתopsisפת
והיא תהיה חתוםה בידי השוטר שהוציאה.

(ג) לעניין תקנה זו –

"שוטר" לרבות אחד מלאה:

- (1) אדם שהוסמך כדין למסור הזמנה דרך כל או לעניין מסוים;
- (2) לעניין פקודת התعبורה, או התקנות לפיה ופקודת ביטוח רכב מנوعי [נוסח חדש], תש"ל-1970 - מי שיש בידו תעודה המעידת עליו שמשרד התחבורה מעסיקו בתפקיד שמירה על הבטיחות במסגרת סיירת הבטיחות בדרכים ועל מדי סימן היכר שהוא מועסק כך והוא בשעת مليוי תפקידו;
- (3) לעניין חוק הפעלת רכב (מנועים ודלק), תשכ"א-1960 - מי שהוסמך לפעול לפי סעיף 15 לאותו חוק.

בנוסף לכך, תקנה 44ג לתקנות אלו, הנמצאת באותו סימן, קובעת כי "הזמנה למשפט לפי סימן זה דינה להזמנה למשפט וככתב אישום שהומצא לנאים כדין, ודין העתק ממנו משהוגש לבית המשפט, כדין כתוב אישום שהוגש לבית המשפט כדין".

17. גם בית משפט זה סבר כי דין של דו"ח הוא כדינו של כתב אישום (ראו: עניין קוזניצוב, בפסקה 13; עניין קווטלייר, בפסקה 9). וכך הסביר את הדברים השופט (כתוארו אז) ת' אור בדנ"פ 9263/99 מדינת ישראל נ' בקשה פ"ד נד(3) 556 (2000):

"בתמצית, בעבירות שתקנה 38 חלה עליהם, ההליך של הגשת כתב-אישום קל וקצר יותר מההליך הפלילי הרגיל: אין נפתחת חקירה מבונה בסעיף 59 לחוק; חומר החקירה אינו מועבר לתובע על-מנת שיבחן את הראיות בתיק ויחליט אם די בהן כדין להגיש כתב-אישום ולא תובע הוא שmagish את כתב-האישום. במקרים של עבירות אשר התקינה חלה עליהם, רשאי שוטר, בלי שהתקיימו קודם הפעולות הנ"ל, למסור דו"ח לאדם ובכך להניע את ההליך הפלילי. כמו כן, לא בית-המשפט קובע את מועד הדיוון, אלא המועד נקבע על-ידי השוטר ונרשם על-ידי בדוח הנמסר על-ידי לנאים. ברור שההתאריך הננקב בהזמנה תואם מראש עם בית-המשפט כתאריך שבו יתקיים דין בעבירות תנואה" (שם, בעמ' 564).

18. על כך ניתן להוסיף, כי בנסיבות העניין טענותיו של המבוקש נשמעו ותקופת הפסילה המינימלית של רישינו אף קוצרה. אין לומר אף שנגרם לו עיוות דין.

19. סוף דבר: הבקשה נדחתת.

ניתנה היום, י"א באיר התשע"ה (30.4.2015).

שפט

